

HIRDETME NYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pauszok, valamint a lap szelemi részét illető minden körlemények ide intézendők.

Bérmintetlen levelek csak ismert kszekztől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben háshoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospettisor egyezeni beállításáért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyilttér 4 hasábos pettisorért 20 kr. Hirdetést vagy reklamot magában foglalaj udjóság sora 50 krajozár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szombat Február 4.

25. szám.

Az Eötvös Károly párbaj-ügye.

(T.) Az Eötvös Károly párbaj-ügye nem azért nevezetes, mert az az Eötvös K. párbajügye, hanem azért, mert a fővárosi sajtó magatartását teljes világításba helyezi. Merthát ez a sajtó volna az tulajdonképpen, mely halálos kimeneteli párbajoknál záporoként hullatja a krokodilus könyveket, de nem volt még rá eset hogy a párbajt forszirozóknak kezére ne járt volna, hogy a leghevesebb támadások közlésének tért ne nyitott volna, és az illetőt, ki ha bár nem gyávaságból, de elvből a párbajt visszautasítani igyekezett, a párbaj elfogadására ne kényszerítette volna.

Mi soha sem voltunk Eötvös Károlynak sem bámulói, sem valami nagy tisztelői, sem annak az állításnak, — hogy valaki mint ügyvéd a törvényszék előtt, bárkit is sértegethessen, nem adunk helyet, de mikor ez a kérdés becsületbeli bíróság elé vitetik, és a becsületbíróság döntvényt hoz, annak a döntvénynek érvényesnek kell lenni. És ha az a döntvény azt mondta ki, hogy az ügyvéd, mint ilyen, azon szavakért, melyeket fele védelmezésében ejtett ki, még ha sértők voltak is azok, személyes elégtétellel nem tartozik, — hát ebben az esetben okvetlen kötelező volt mind két félre vézve. És mitörtént? Az, hogy Eötvöst az ellenfél ismételt elégtételre ragasztotta, és mert Eötvös álláspontjához ragaszkodott, segídeivel legyárváztatta.

Ezt a legyárváztatási nagyszerű okmányt szóról-szóra közölte minden újság, de az igazság védelmére nem mert kelni egyik sem. Nem mert vagy nem akart. Ha nem mert, azért nem mert, mert arra hogy állást foglaljon, s ne talán olyavalamit mondjon, ami a lovagiaság rémfogalmaival ellenkezik, elegendő erkölcsi bátorsággal nem birt; ha pedig nem akart, azért nem akart, mert az Eötvös Károly érdekében senki sem akarta magát bár mely oldalról jöhető kellemetlenségnek kitenni.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Irta: Vártesi Arnold.
(Folytatás.)

Aztán megölelte Ármint kisebbik fiát. A nagyobbik nem volt jelen. Keresztették mindenfelé, de nem találták. Azt senki sem gyanította, hogy a fiu elrejtőzött a kertbe, a legsűrűbb bokrok közé. Nem akart találkozni atyjával; ki akart kerülni egy kellemetlen összeütközést, mert arra elszánta magát, hogy meg nem csókolja atyját, sem általa nem hagyja magát megöleltetni. — Hová lett ez a fiu? — Kérdé komoran Esztertel a férj. — Ez rendszeres elidegenítés! Eszter nem felelt. — Ármint egy ideig föl s alá járt még a szobában. Ugy látszott, mintha mondani akarna még valamit, de nem szólt. Három vagy négy percz múlva abba hagyta a sétálást, kalapja után nyult, valamit mormogott magában, valami bucsuszt, valami istenhozzádot, s boszusan vetette magát a kocsiba.

XV.

1866 májustól kezdve, mikor másodszor leutazott Ármint Oláhországba, mitsem ihallottak róla jó hosszú ideig. Nem irt levelet, sem nejéhez, sem Csongrádyhoz. De ezek sem irtak neki. Csak Pali irt egy levelet angustus vége felé, titkon, anyja és Csongrády Gyuri tudta nélkül. Mogorva volt e levél s atyja iránti fiui szeretettől legkevésbé sem ragyogó. Nem tudott és nem akart a fiu hízlegni annak, kit többé nem szeretett. Csak arról tudósította, hogy anyja

Csak hogy engedelmet kérünk, ez nem az Eötvös Károly, ez a társadalom érdeke. A párbajra való forszirozás az, ami a párbajjárvány dühöngése elé gátat vetni nem enged és a párbajt forszirozóknak alá, a támadások közlésével lovat adni annyi, mint a járványt terjeszteni. Avagy ha ama közlésnek helyt adni méltóztattak, mivel hogy az a támadás minden tekintetben szabályellenes volt, — méltóztatnak volna megtenni megjegyzéseiket azonnal, mert a megjegyzés nélküli közlés, csak a támadás igazságosságának színzetét emelte.

Hogy Eötvös Károly mindezek után mit fog tenni, megmarad-e a törvényes téren, vagy erkölcsi bátorságát ő is elvesztve neki rohan a párbajnak, ma meg nem lehet tudni bizonyosan, de hogy a sajtó, e jelen esetben elmulasztotta megtenni kötelességét, az bizonyos. Mert ha felszólal és úgy szólal fel, mint ahogy halálos kimeneteli párbajoknál a párbajt elítélni szokta, semmi kétség benne, hogy határozottan megerősíti, — nem az Eötvös álláspontját — hanem azt a precedenst, mely példát adott volna további eseteknél arra nézve, hogy a párbajt visszautasítani és pedig a nélkül, hogy a társadalom provokáltatnék, igen is, lehet. Mig így, ahogy a sajtó viselkedett, a precedenst Eötvös egyedül a sajtó szakálára tette meg.

Hja uraim! Ha önök ily eseteket sem ragadnak meg, ha azt nézik, vajjon a kérdésben forgó egyéniséggel rokon-szenveznek-e vagy ellenszenveznek, vagy pláne hogy melyik párthoz tartozik, akkor halálos kimeneteli párbajeseteknél az önök jajgatása nem őszinte, és könyhullatások a féle könyhullatás, mint a mily könyvet Marius hullatott Carthagó romjai felett. Inkább takarítanak meg önök könyveiket az oly és emelnék fel szavukat az ily esetben, hát a párbaj járvány fékezéséhez sokkal hathatósabb gyógyszerrel járulnának, mint azt. eső utáni köpenyegük tüntetés szerű lebegtetésével tenni szokták.

Ez az Eötvös ügy, ha a sajtó úgy vi-

selkedett volna, mint azt olykor neki neki keseredése után a közönség tőle megvárhatta, nagyon sokat használt volna a közfelfogásra nézve, még ha úgy történt volna is, hogy Eötvös az ügyvédi keserű leple alatt, szárazon menekül az általa tett sértésekért; mert az irás szavaival élve; inkább száz bűnös meneküljön, — mint egy ártatlan lakoljon, míg a jelen esetben lehet éppen az ellenkezője fog történni. Eötvös megmenekül, hanem a párbajra való forszirozás még nagyobb mérvekben fog divatozni.

Bismark herceg nyilatkozatát várják a napokban, legkésőbbén hétfőn, a német parlamentben. A nagyfontosságú esemény elé egész Európa feszült kíváncsisággal néz, ámbár berlini hírek szerint a beszéd nem fogja az általános politikai helyzetet felölelni. Mint a keringő hírek állítják, a herceg első sorban az osztrák-magyar-német szövetséggel fog foglalkozni s nyilatkozataiból utjabban ki fog tűnni, hogy a szövetség ma szilárdabb, mint valaha volt. Ebben egyébiránt kételkedni nem lehet s ha Bismarck herceg szükségességnek tartja nyilvánosan és ünnepélyesen a maga részéről is kijelenti, ezzel kétségkívül fontos célt tart szem előtt. Remélhetőleg szavaival üdvös hatással lesznek a béke fenntartására, mert ha sikerülne eloszlatni bizonyos reményeket, melyekben az orosz politikai világ még mindig ringatja magát, Oroszország talán mégis csak jobban meggondolná, mire vezethet egy háború könnyelmű felidézése. Bismarck herceg törekvéseinek egy újabb nagy sikerét is jelenti a londoni lapok, Azt állítják, hogy Sturza, román közoktatási miniszter, látogatása Friedrichruhében perfekté tette Románia formális csatlakozását a hármasszövetséghez, melynek imponáló erejét a német kanczellár a kis államok csatlakozásával igyekszik fokozni. Románia csatlakozása mindenesetre nagyfontosságú esemény lenne s lényegesen lehetné az oroszok harcuzágyát. Mivel azonban London utján kerül a dolog nyilvánosságra, sokfelől kételyeket táplálnak a hír valódisága iránt.

Országgyűlés.

Budapest. február 3.

A képviselőháznak ma igen érdekes ülése volt, melyen befejezték a földművelés, ipar és kereskedelmi tárcza költségvetésének

egy egész életre szóló szövetségben együtt megélni. A szülők dolga lett volna ezt megfontolni, ök gyermekek voltak s oktalan fiatal heveskedéssel házasságra lettek, a nélkül, hogy megfontolták volna annak következményeit. — Oh, a farizeus! — kiáltott föl ingerülten Csongrády Gyuri. — Az öregeket vádolja, kik a sírban fekszenek s kik csak boldogságát akarták!

A tulsó lapra fordította a levelet s olvasta tovább. Ármint beszélt a házasságában eltöltött évekről. Halás köszönettel emlékezik meg Eszternek jóságáról és hűségéről. Soha jobb, nemesebb lelkét nem ismert. De közöttük soha sem uralkodott egyéb mint testvéri szeretet; nem szerelem volt az, nem az a mély, szenvedélyes, forró érzés, mely megrendíti az embert lelke mélyében s átjárja veséit. Azt hiszi, Eszter is csak olyan testvéri jóindulattal, nem pedig égő szerelemmel viseltett iránta minden időben. A házasság összeköttesnek tehát közöttük valóban nincs helye s mindkettőjükre nézve helyesebb lesz elválni. Valószínűleg mindkettőjükre boldogabb élet vár így.

Utóbbi látogatása nejjél meggyőzte Ármint arról, mint mondá, hogy szíveik meglehetősen elhidegedtek egymástól; a mi nagyon természetes is és csak az esodálendő, hogy ez már régóta nem történt meg. Hol a házaspárnak hajlamai, érzélete anynyira különbözőnek egymástól s hol a szerelem erős kapasa sem köti őket egymáshoz, ott előbb utóbb be kel következni az elhidegülésnek.

Miért maradjanak tovább is egybekötte? Teher kezd lenni most ez mindkettőjükre nézve; miért viseljék szándékosan tovább e terhet? A körülmények, az érdekek különben is távol vonta őket egymástól. Ármint nehezen hagyhatja

általános vitáját. Az első szónok Gál Jenő (pécskai) volt, ki a hitelszövetkezetek állami támogatását sürgette és ez intézetek ügyeinek rendezésére enquete összehívását kérte a kormánytól. Tiszta István szólalt föl ezután a ház osztatlan figyelme között. Nagyérdekű beszédet tartott a tárcza költségvetéséről általánosságban, kiemelve, a mit helyesel abban, kifogásolva, a mit helytelennek tart; egészben gyakorlati fe fogással kijelölve a szempontokat, melyeket a földművelés, az állattenyésztés és a különböző gazdasági ágak emelése körül figyelembe veendőnek tart; végül áttért a gazdasági hitel kérdésére s a hitelszövetkezetek alakítása mellett szólott, de ezeket — élénk helyeslés közt — a társadalomból önként fejlesztendőnek véli s a kormány propagandját e téren nem találja helyén valónak.

A fiatal szónok ez első fellépése a parlamentben a legteljesebb sikert aratta s minden oldalról sietek szerencsét kívánni Tiszta Istvánnak.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után, melyet egész terjedelmében közlünk, Szalay Károly polemizált Matlekovics államtitkárral s nyújtott be határozati javaslatot a földművelési tárczában, a gazdasági főigazgató tételének törlése iránt. — Perla k y Elek közgazdasági életünk több ágára kiterjedő beszédében szólott a vasárok számának leszállítása mellett, a tagosítás teljes keresztülvitele és a legelők rendezése érdekében. Ezután Desseffy Aurél gróf szólott hozzá a gazdasági hitel vitájához és a Károlyi Sándor gróf által javasolt hitelszövetkezetek mellett foglalt állást, apostrophálván egyszersmind Andrássy Manó grófot, ki álláspontját röviden újból jelezte.

Ara ny László, nagy figyelemmel hallgatott beszédében szólott a magyar földbírtokok forgalmáról a magyar földhitelezet működéséről is, kimutatta, hogy a földbírtokok gondnokság alá helyezése nem járna üdvös eredménnyel. — Utána Prónay Dezső báró sürgette a vidéki takarékpénztárak szigorú ellenőrzését s egyszersmind a váltókölcsön korlátozását. Végül Polónyi Géza védte a fővárosi takarékpénztárakat a takarékpénztárak ellen emelt általános vádaskodás ellen s egyszersmind a vádoit a kisbírtokokosok hitelintézetét.

Az általános vita ezzel befejeztetvén, Tiszta Kálmán miniszterelnök szólalt föl s megírta a szónokoknak azt az eljárását, hogy egymásután támadták meg azon intézeteket, melyek a dologi vagy személyi hitel kiszolgáltatására hivatvák; azután azon különböző követelésekkel szemben, a mikkel a szónokok egy része a kormányhoz fordult,

el oláhországi bírtokát s legfeljebb évenként egyszer tehetne egy rövid látogatást nejjél.

Hiszzen tényleg már egy év óta külön válnak élnek. Nem lehet tovább elhalasztani, a mi nek egy is meg kell történni s a mit Eszter bizonyára ép oly jól belát, mint ő (Ármint); végre kell hajtani a törvényes elválast. Mindkettőjükre nézve jobb lesz az így; vagy teherből szabadulunk meg.

Kéri tehát Gyurit, hogy értekezék eziránt Eszterrel s állapítsák meg a legalkalmasabb módot a törvényes elválastra. Ohajáná, hogy a való per mielőbb bevégyődjék s hogy mielőtt megkezdődnek, kölcsönösen megegyeznek arra arra nézve. Nem reméli, hogy Eszternek valami ellenvetése volna az ellen. Csak beszéljen Gyuri mielőbb vele s tudósítsa Ármint arról.

— Hogy én beszéljek erről ve? — fakadt ki dühösen Csongrády Gyuri. — Azt akarja ez az ember, hogy én beszéljek vele? Készebb volnék elharapni nyelvemet, mint Eszternek szólni valaha erről!

Nem is szólt egyetlen szót sem. A levelet összetépte s aztán szétszagattot darabjait elégette, mintha kétszeresen is megakarna semmisíteni, mintha egyszer nem volna elég.

Aztán leült és választ irt Fehér Árminnak. — Tudom, nem teszi az ablakába — szólott haragosan forgatva a tollat. — Megírom neki isten igazába.

Nem nagyon válogatta meg a szavakat. Haragjában nem gondolt a kiméletességre. De anynyira természetellenes volt nálla a harag és dühökös, hogy sehogysem tudta eltalálni azt az igazi haragos hangot s végül minden igyekezete daczára mégis nagyon szeliden ütött ki az egész levél.

(Folyt. köv.)

körvonalozta a határt, hogy mely dolgok tartoznak a kormány teendői közé s melyeket kell magától a társadalomtól várniuk.

Külföld.

Oroszország. A Novoje Vremja föntartja azt a tételt, hogy Oroszországnak Németország és Ausztria Magyarország támadása ellen való megóvása egyedül eszközök az erődök védképességének emelése és a határon levő csapatok szaporítása. Katonai szempontból a vasúthálózatot nemcsak a szűkebb harcsterén, hanem a háboru egész színterén kell tekintetbe venni, így pl. Oroszország részéről a nyugati határtól a Dunáig és a Dnjeperig, Németország részéről a Közép-Elbég, Berlin befoglalásával és Ausztria-Magyarország részéről a Közép-Dunáig, Bécs befoglalásával. E szerint a Ruszkij Invalid erre vonatkozó adatai helyesek voltak. A mi a határkerületekben összpontosított csapatok, erejét illeti, itt is tekintetbe kellene venni a területi viszonyokat, mely esetben a határon levő orosz 8¹/₂ hadtesttel nem 6, hanem 16¹/₂ osztrák-magyar és német hadtest állana szemben. A válasz ezután részletesen mutatja ki a határon Oroszország részéről eddig tett intézkedéseknek határozottan védelmi jellegét és azután következőleg végződik: Oroszország egy talpalatnyit sem kíván Németország területéből, de nem is fog egy talpalatnyit sem átengedni a maga területéből. Mély békeérzülettel áthatva nem titkoljuk el, hogy mi csakis a védelemre készülünk elő, a mi Németország nyugton marad, addig nem is tenyegeti sehonnán sem veszelő.

Bismarck és Kálnoky. Kálnoky gr. és Bismarck herceg közt már hosszabb idő óta élénk sürgönyváltás folyik. Előreláthatólag nem sokára barátságos természetű együttes lépést fognak tenni a pétervári kabinetnél a hadi készülődések tárgyában.

Budapesti levelek.

II.

Érdekel talán t. publicum, és kíváncsi vagy hallani, milyenen a mostani pesti bálók? Leírom.

A pesti élite bál, ha nem sikerül, egy óriási kongó terem, melynek szürke egyhangúságát és unalmaságát a fel-felzúduló zene, s egy néhány csillogó, ragyogó toillette még felülbővíti. Az óriási márvány falaktól s a szemképrázatot világítástól minden fehérres ködében uszik s fent a páholyból nézve a terem alján tánczó néhány fekete frakk úgy veszi ki magát, mint nagy hómezőben a varjak szállingó csapatja.

Ha pedig sikerül, akkor egy óriási hangyaboly, ember ember hátán. Körül a teremben kettes-hármas sorral fehér, rózsza, lila, kék, bordeaux és mindenféle színű, ékszerektől csillogó, virággal, csokorral, arany-ézüst himzessel megakrottoit toillettek, a hajban drágaköves boglirral feltöltött kisebb nagyobb libegő tolldisz, a karon 3-4 karperec. A terem közepén pedig egy itt-ott egyenruhák-tól tarkított valóságos fekete sereg, oly tömeg, hogy alig lehet mozogni. — A tribüne körül a magas arisztokraczia és egyes kegyeltek, kik nem tartoznak oda, de befogadtatnak, foglalnak helyet; előtűnik félkörben egy kíváncsi bámoló férficsoport, mely épen úgy néz át, e neki elérhetetlen kis világba, mint a hat, a róka a savanyu szőlőre feltekintett. — És tudnivaló, hogy ez egy-egy róka igen nevetséges és igen ostoba volt.

Egyszerre csak itt is ott is zsiromság, suttogás; s gyorsan ut nyílik a tömeg síri árja közt. Valamelyik notabilitás. „Ah, ah, Zichy Jenő! Micsoda rendjel az a mellén?” „Micsoda, hát bizonyosan a szerb takova.” „Nézd, nézd, Andrassy.” „Melyik?” „A Gyula; hallottad, hogy a Kálnoky megy? Milyen jól néz ki s milyen vidám, de ugyan kopaszodik, s milyen vékony és görbe a lába.” És Andrassy Gyula valódi urri szerénységgel hajta meg magát a figyelmes tömeg előtt, arczán diplomatai sokat mondó közönyt meg a tribüne felé s átadja bókijait egy szép fiatal asszonynak, ki bizonyosan nem kétkér, mert pirulva hallgatja O Excellentiája hízegő szavait.

Megindul a tánc, azaz indulna, ha egy általán lehetne táncolni. Tíz lépés a kerin-gőben ugyanannyi oldalba, hátha, mellbe ütés, ugyanannyi pardon, bocsanat, de kérem uram! vigyázzon! ügyetlen! és a többi és majdnem ugyanannyi összekoczanás. Ezalatt folynak a vizitációk, kiki meglátogatja is merőseit: az arisztokraczia pedig visszavonul a czukraszálba, ott ercelet tart magamagának és mulat saját küön módja és szabadal-ma szerint. A férfi közönség oszladozik kis éttermekben, hol óriási füstöt és rosz sürt nyel; lassanként a nagy terem is megtelik. Rádies, Berkes, vagy Balázs Kálmán húzza az új magyar nóttákat, s mikor vége van a soup-ernak, a közönségnek alig egy harmada tér vissza a táncterembe, a többi elpárolog, mert bálozni, azaz már nagyon unalmas.

Az idei farsang nem nagyon kedvez a bálóknak, még eddig ugyszólván csak egy nagy bál sikerült jól, az önkéntes mentő-egyesület, melyen bánya éppen 25 volt; rendező bizottsági tag is volt vagy 125, s a mint hallom a tiszta haszon meg éppen 1125

frt. Volt is kelete az alkalmi viczeknek mint, ezek a mentők megmentették a farsang re-noméját s más e félek.

Nem esoda különben, hogy háttérbe szor- rulnak a bálók, mikor most a színházak és a háboru vannak napi renden.

A mi a háborut illeti, Szombaton meg-mondta már Tisza s leste ajkairól e szavakat egész Európá, hogyha nem bizonyos is, hogy nem lesz háboru, de az bizonyos, hogy az orosz czár azt mondja, hogy ő nem akar há-borut, és habár nem bizonyos, hogy ha az orosz czár háborut nem akar, hát mit akar a nagy csapat áthelyezésekkel és összpontosítá-sokkal, de az bizonyos, hogy akar mit akar, ha netalán csakugyan háborut kezdené, akkor a hármás szövetségben bizhatunk; s vé-gül ámbátor nem bizonyos, hogy Ferdinánd meg marad-e a bolgár trónon avagy mennie kell, és hogy ebből nem lesz-e európai con-flictus, annyi mindamellett bizonyos, hogy semmi bizonyosat egyelőre határozottan állítani nem lehet. A mire ismét Helfy az inter-pelláló, tapintatosan kijelentette, hogy ámbár a t. miniszterelnök nem arra felelt, a mit ő kérte, mégis, miután a ő kérdései oly kényesek voltak, a melyekre különben sem várhatott feleletet, annál fogva a t. miniszter elnök ur tájékoztató válaszában kézz örömmel megnyugszik.

És így minden kétségen felül bizonyos, hogy a tavasszal vagy lesz háboru vagy nem.

A színházban egymást váltják a premié-rek. Eddig különösen kétfő vált ki; a néps-zínházban a Konti „Suhaneza”, melynek tré-fás meséje egy francia régi vígjátékból, k-d- ves zenéje pedig egy esomó régi ismert kedves operettből van kezesen összefűzve; a nemzeti színházban pedig a „Vassember”, Csikynek egy új darabja, a melyet a „Proletárok óta nem irt.

Jobban tetszik azonban nálunk az olyan irány, melyet a „Szép Heléna”, és bájos megsze-mélyesítője Pálmai Ilka képvisel. A népszínház raifinírozott igazgatósága mindig tud a pesti inyczen közönségnek olyan esemével ked-veskedni, a mely ha kissé Orpheum-izű vagy épen izetlen is, de csiklandós és tetszik. S a csupa felhő foszlányból és illuzióból szőtt ö-lfözött Pálmai — Szép Heléna él és uralkodik a népszínház táglelkiismereti színpadán.

Jellemző, hogy míg a királyi opera óriási deficiéttel küszködik, míg a művészi színvonalon álló nemzeti színház bevételei is hanyatló érdeklődésről tanuskodnak, addig a népszínház, ez az igazgatója rizikójára menő vállalat virágozik, mint a pipacs s Éva ur rakja zsebre a busás jüvedelm s éli világát, mint valami kis király.

Diskrét.

Napi hírek.

Dr. Tisza István, a miniszterelnök fia, s orsz. gyűlési képviselő tegnap tartotta a képviselőházban szűz beszédét a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi tereza költségvetésének tárgyalásánál. Szőnyegen épen egy nagyfontosságú nemzetgazdasági kérdése, a gazdasági hitel és a közpénzügy kérdése, forgott. A fiatal szónok, a ki a parlamentarizmust eddig a n-szalatonal ev. ref. egyházmege, a tiszántúli ev. ref. egyházkezület közgyűlésein, tehát itt mi előttünk, debreczeniek előtt is, továbbá az országos gazdasági eg. esület és a tiszavölgyi vizszabályozó társulatok tanácskozásain gyakorolta, ez első fellépésével, mint az esti lapok kivétel nélkül konstata-lják, a legteljesebb sikert aratta.

Az ifju Tisza felszólalásának kiváló érdeklődéssel nézett eléje a ház; magas színvonalon álló beszédét mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a ház végül minden oldalról siettek neki szerencsét kívánni. A „Nemzet” az írja róla, hogy egészen gyakorlati felfogással jelölte ki a szempontokat, melyeket a földmivélés, az állattenyésztés és a különböző gazdasági ágak emelése közül figyelembe veendőnek tart; a gazdasági hitel kérdésénél a hitelszövetkezetek mellett szólott, de ezeket a társadalomból önként fejleszteni nem véli s a kormány propagandáját e téren nem találja helyesnek. Az ellenzéki „Pesti Napló” is a legteljesebb elismeréssel van a fiatal képviselőnek első debutje iránt s azt hosszasan méltatja. — A Pesti Napló ugyanis többek között ezeket írja róla: „Szívesen ismerjük el, hogy az ifju szónok első parlamenti debutje nemcsak alul nem marad a várakozásnak, hanem sok tekintetben fölüli is multa azt. Első előnye volt, hogy — mint mondani szokás, — zajos sikerre nem törekedett. Oly eszmekörben mozgott egész beszéde alatt, melyet ismereteivel dominált. s a gazdasági fejtegetésekben, melyeket beszédé-be vett, helyes elvi alapokat is tudott választani. Eszmeköre sok tekintetben egyezett azokkal az eszmékkel, melyeket gr. Apponyi Albert től már több ízben halottunk. Így legutóbb is Jászberényben. Ilyen például az, hogy a kereskedelmi tereza jelen keretében is lehet jobb eredményeket elérni, ha a kiadásokat nem forgácsoljuk el, hanem jobban koncent-ráljuk. Helyes volt továbbá Tisza Istvánnak az az elve is, hogy a takarékpénztárakról szólva, az nem lehet a ezél, hogy a tőkét elriasztjuk, hanem csak az, hogy egészséges konkurrencziát nyissunk. Tisza István üdvözölte gróf Károlyi Sándor koncepczióit is s föbb vonásokban ugyanazt fejtette. — Továbbá így ír: „Tisza István az állatten-yesztésről is hosszasan szolt, s különösen partfogásába vette a lötenyésztést. A mi be-

szédének előadását illeti, az lámpalámpentes volt, s az első mozdulatok idegességét leszá-mítva, mindvégig nyugodt és parlamentáris. Hangja ércezes, és mélyebb is és erősebb is mint apjái; de modulációkra nem mutatko-zik alkalmasnak. — Mondatai kerekén és világosan követik egymást; habár még némi hibája, — hogy a mondatok végét néha elsieti vagy elharapja. Kétségtelenül parla-mentáris tehetség és megérdemelte a gratu-lációkat, melyeket kapott. Beszéde alatt Tisza Kálmán miniszterelnök nem a miniszteri székből ült, hanem a bejáratnál az első pad végén s látszott rajta, hogy nagyobb lámpa-láza volt, mint fiának. De fia sikerén annál nagyobb öröme is. E szép sikernek örvendhet a debreczeni kollégium is, melynek Dr. Tisza István néhány évvel ezelőtt növendéke volt.

Forgalmi akadályok. A közlekedési na-pok havazásai miatt több magyar vasuton forgalmi akadályok merültek fel, melyek miat a közlekedést be kellett szüntetni. Így Püspök Ladány és Nagyvárad felé is szünetel a közlekedés.

A tiszántúli ev. ref. egyházban a mult évben verrokonok és sógorságokban levők kö-zött, 99 esetben történt házasság; míg a du-nántúliiban 30, a dunamellékiben 66, a tiszán-teniben 26, az erdélyiben 18 esetben. Az ágostai hitvallásuk, mint a következő ada-tokból kitűnik már kevesebb szigorúsággal járnak el a házassági akadályok elengedése-ben. Ó náluk, bár számuk felényi mint a reformátusoké az erdélyi luth. egyh. kerület kivételével körülbelül annyi fölmentés lett kiszolgáltatva, mint a kálvinistáknál, t. i. 187. E diszpenzatiót a magyarországi refor-mátusoknak a király adhatja, ki e jogát a közoktatásügyi miniszter útján gyakorolja.

A főiskolai ifjuság munkálkodása. A debreczeni „Hittanszakai Önképző Társulat” által kiadott s jelenleg XVIII-dik évfolyamát élő „Közöny” negyedik száma jelent meg febr. hó elején. E szám, is, mint többi elődei tartalmával a mellett tanuskodik, hogy a fő-iskola hittanhallgató ifjusága körében tevék-enyen folyik a komoly munka s többen van-nak, kik legszebb örömeiket, hivatásuk minél teljesebb betöltésében találják. A jelen szám elején Csiky Lajos, az önképző társulat felü-gyelő tanára értesíti a Közönyt fentartó társu-latot arról a beaces elismerésről, — melylyel Szász Károly dunamelléki püspök is adozik e derék ifjusági egyesületnek s a közlönynek, melyet „mindég örömmel”, szívesen olvas; a nagytekintélyű főpápnak továbbá öröme tel-lik a teológiai (a debreczenit érti) ifjusági nemes törekvéseiben s olykor valóban me-glepő tudományos készségében”; ugyanakkor arról értesíti a püspök a fel-ügyelő tanárt, hogy jövőre évenként 2 forin-tos előfizetéssel fog e lap fentartásához já-rulni, most pedig a társulat eddigi azon zív-ességeért, — hogy két év óta küldi neki a lapot 6 forintot küld utó fizetésül. (A lap előfizetési ára egy évre 1 frt. 70 kr. s évente 8 számban jelen meg.) Különbben Szász Károlyon kívül még több püspök és számos nagy tiszteletű előfizetővel dicseked-hetik e szaklap. A jelen szám Csiky Lajos már jelzett levelén kívül tartalmazza B á t h o r i G á b o r 3 t h a k „T o l n a y p e r” e z i m ű egyháztörténeti monografiájának folytatá-sát; P o k o l i J ó z s e f 3 t h a k „P á l a p o s t o l a k e g y e l m i a j á n d é k o k r ó l” e z. értekezését, s a s s Béla mult évi főisko-lai szónokának „Berlini levelé” t s a „Vegy-es közleménye” ket, a főiskolai ifjuság szellemi működéséről.

Ügyforgalom Hajduvármegyénél. Mint már irtuk, Hajduvármegyénél február elején számonkérészek tartott, melyre egy a köz-ponti, mint a járási és rend. tanácsu városi tisztviselők két hónap — 1887 nov. 15-től, 1888. jan. 15-ig terjedő időszak alatt kifejtett tevékenységekről tartoztak számolni. A szá-monkérészek azon meggyőződést szerezhet-te, hogy a tisztikar e két hónapban is, — mint mindig általában véve — szorgalmasan és pontosan végezte kötelességét s e februári számonkérészek még kedvezőbb eredményét találta a munkásságnak, mint a decemberi, a mikor több volt a látalt hátrányok száma, míg most csak némely ügyosztálynál és hiva-talnál maradt elintézetlen 1-2 vagy ennél valamivel több ügydarab. A tevékenységi kimutatások számadatai is a pénzkézelési-, posta-, alispáni letéti naplók, könyvekkel s igazolványokkal összegegyezőknek találta-tak. A betervezett kimutatások föbb adatait következőleg foglaljuk össze: A központi közigazgatási ügyforgalom. I. Szorosabb ér-telemben vett közigazgatás. Az említett két hónap alatt az ígató könyv szerint a mult évben 8632. számtól 9936 ig s ezen évben 454 számgig érkeztek ügydarabok, így ösze-sen 1759 az új darabok száma, melyhez a decz. számonkérészekről 28 hátrány esatla-kozott. Ezen 1787 drból elintézett 1767 db, s így jan. 15 én 20 db hátrány mutatkozik; de minthogy ezek a februáriusi közgyűlés tárgyait képezik, tulajdonképen nem is tekint-hetők hátránynak. Fekete Sándor főjegyzőnek kiosztatott 603 db, elintézett 606 dbot. Oláh Károly I. aljegyzőnek 492 db, elintézte min-det. Wessprény Zoltán II. aljegyzőnek 555 db, elintézte mind. Sepsy Dező III. alj. nek 34 db; elintézte mindet; Orosz Sándor közig-yakornoknak 87 db; elintézte mind; Wess-prény Kálmán levéltárnoknak kiutatott 2033 db; levéltározta mind; Szinay Gyula tiszti ügyésznek kiadatott 533 db; hátralék maradt 2; Dr. Varga Géza t. főorvosnak 118 db; elintézte mind; Dr. Hegedüs Pál járási

orvosnak 32, elintézte mindet; a pénztári hivatalnak 422, elintézte mind; számvétség-hez 98 db; hátralék 1. II. Közigazgatási bi-zottsági ügyforgalom. A decemberi számon-kérészekről hátrány 37, ujonnan érkezett 364 összesen 400 db, melyből elintézett 340, III. Központi árvasszéknél: decemberi szá-monkérészekről hátrány nem maradt egy se; ujonnan érkezett 1550 db, mely egészen elin-tézett. Péntes Sándornak mint elnöknek kiosztatott 41, hátrány 1; mint ülnöknek 212 hátrány nincs; Orosz Endre ülnöknek 609, elintézte mindet, Sepsy Dező ülnöknek 451; elintézte mindet, Pusztay Sándor t. ülnöknek 78, elintézte mindet; a pénztári hivatalnak 216, hátrány 24; Papp Lajos h. III. aljegy-zőnek 200 db; elintézte mind. Acs Nagy Károly nyilvántartónak 433 db; elintézte mind. B., Szolgabírósnak: I. Nábráczky István nádudvari járás főszolgabírójához ér-kezett: a., közigazgatási 790, hátrány 10; b., honvédelmi 190 db. elintézett mind; c., hagyatéki 11 db, elintézett mind; d., ki-hágási 19 db. hátrány 1. Ezekből Oláh Imre szolgabírónak kiosztatott 467 db, hátrány 1. II. Ferenczy Elek b. újvárosi járás főszol-gabíróhoz érkezett; a., közigazgatási 1043 db hátrány 5, b., honvédelmi 311 db. hátrány 8, c., kihágási 81 db, hátrány 1, d., árvaügyi 63, hátrány 7. Ezekből elintézett Kovács Gyula szolgabíró 495. Trácssy László t. szol-gabíró 347 dbot, C., Rendezzet tanácsu váro-sokban: I., H. Szoboszlón érkezett a., közi-gazgatási 577 db. hátrány 4; b., árvaügyi 312 db. hátrány 3. II. H. Nánáson, a., közi-gazgatási 733 db. hátrány 6; b., árvaügyi 454, hátrány nincs. III. H. Böszörményben a., közigazgatási 1209, hátrány 27; b., árvaügyi 402, hátrány 2. IV. H. Hadházon: a., közi-gazgatási 701, hátrány 15; b., árvaügyi 184, hátrány 1. D. Sándor Kálmán kir. mérnök-höz érkezett 122 db, hátrány 2.

Az anyós gyilkos, özv. Jenei Sándorné ügyét tárgyalta szerdán a budapesti kir. tábla, hová ezen, lapunkban, már annyiszor elmondott gyilkossági ügy a debreczeni kir. törvényszék másodszeri tárgyalása után a kir. ügyész felebbezés folytán került, a ki nem volt megelégedve a törvényszék azon ítéletével, mely szerint özv. Jenei Sándorné anyósa, a 75 éves özv. Jenei Imrené meg-fojtasáért 8 évi fegyházra, Szabó Mária neví cselédjét pedig bűnpalástolásért 1 évi fegyházra ítéltetett. A kir. tábla Széll Farkas bíró re-ferálása alapján Jeneiné büntetését 10 évre emelte föl.

Semsey Andor Hajdumegyé legna-gyobb földbirtokosa, ismert Macenása a ma-gyartudományosságának, újabban 500 forintot adott a magyar földtani társulatnak, hogy Magyarországi geologiai térképét ki lehes-sen adni.

Elveszett a színháztól a Bikáig menet egy kis esomag, melyben abrosz, harisnyák s kávéasztalkendők voltak, esütörtökön este. A tulajdonosa, egy szegény asszony, kéri a megtalálót, szíveskedjék azt szerkesztőségün-be behozni, hol illő jutalomban részesül.

A n. kállól kaszinó jubileuma. Nagy Kállóban az ottani kaszinó szép multjához méltó módon ülte meg fennállásának harmin-czadik évfordulóját. Nagy János elnök meg-nyitó beszéde után Kiss Rezső realiskolai tanár lelkesen adta elő a casinónak általa valóban szépen megirt, eszmékben és tények-ben gazdag történetének föbb részleteit. Utána Konez Akos, r. cath. kaplán, Andrassy Jenő realiskolai tanárnak alkalmi epilógját szaval-ta. Volt azután közvacsora, sok lelkes toast és táncz világos kivirradtig.

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni ma-gyar szabók és szűrszabók társulata a deb-r. iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete javára 10 frtot volt szives adományozni. — Fogadja a fentnevezett társulat e nemes ad-mányért az egylet nevében hálás köszönete-met. Debreczen, 1888. febr. 4. Szedlák József pénztárnok.

Két nőtestvér regénye. Gy. Gy. bi-har megyei volt orsz. képviselő és országos híru kriminálalista leányairól szól ez az érdekes historia, Nebánts virág kis-asszonyával szövén, melyről a „Szegedi Napló”-ból értesülünk. Az említett lap ugya-nis a mult évben hosszú udjónságban, mely-nek már czime is „Szűktetés az oltár ele” fölkelti az olvasók kíváncsiságát, egész kis-regényt mondott el egy fiatal leányról, ki ha-zulról titokzatosan tínt el, de nem vagyon rablók, nem gyilkosok által és nem is a ha-lál karjai közé, hanem imádója által, az oltár elé. Ennek a romantikusan hajlamu leány-nak van egy nővére, ki szint ilyen vagy még ilyenebb érdekes körülmények között találta meg a boldogságot. Mikor még együtt éltek, nagyon szerették egymást, s úgy látszott, hogy ezt a szeretet semmi más földi jóval nem cseréjük fel. És mégis egy napon az idősebb nővé á elünt hazulról. — Nem tudta senki, hogy hová. Sok idő múlva mégis csak halottak róla egyetmást az ithon maradtak. A kalandos természetű leányt tul országokon, tul az Oceanon idegen világrész-be vezette sorsa. A hir azt beszelte róla, hogy nevelőnő lett Indiában, — hogy egy előkelő konzul házában van; azután még be-széltek sok más dolgot is, ezt is, azt is. Lassan-ként aztán elfeledtek ideháza; elfeledte a fiatalabb nővére is, kivel pedig ugy szerették egymást. Igen, mert akadt valaki, a ki elfe-ledtesse vele, a kivel ma hanem boldog családi életben érte el cseljét. — Marad az időse-bb nővér megint beszélget magáról. A Sz. N. említett udjónsága valahogy eljutott Kelet

Indiába kezébe, kinek régi szálhatta N. „na-tilva. imádott emész indiai igaz-e sziv gy testver repedne is, ann nővér indiai jól van főtusz-óg nek neestél

tandó vészéke közöljü megjelö k. a. a írják a asszony jedelmé classic sit és látott Gounou szen m melyek padon ban an hatáso ideálno rosz kil ja: Ha rlsát k. k. mes és ni, de szerep soha n dolt, á tatott legjobb „Beoba mint E nyörü, hez sz

segélyz 12 diké gében.

dörkap hogy futott laki ül egy ne datlan leg de

kedelm ifjuság rintott hatjuk is a le hozni.

29 ki t Hegyi 1 frt.

1 frt. 1 frt. 1 frt.

Sziskz Kis L niel 1 frt. Sét frt. De

ü. 5 f. 5 frt.

Bánóc Mácsa Borsán Ferenc

hér Sá jos Ist dy Fer

2 frt. frt. Lá frt. Gö ber Jő Györg

Mely netünk vében b er e ellenő

holnap n. é. k nem m hogy m működ legnag

jog és lemeny Balkán délyt lé tást b rosi sz bizotts

váro

Indiába is, s Kelet-Indiában az idős nővér kezébe, a ki ott elolvasta azt, — s a kinek erre a hirre meglóbbant a szíve s a régi szeretet melege feltámadt benne, Nem állhatta meg, hogy levelet ne írjon a „Sz. N.”-nak, mert a nővérenek írnia meg van tiltva. Azt kérdezi a levélben, hogy boldog-e imádott testvére, és azt üzeni neki, hogy „ne eméssze miatta a bánatot”, mert neki, az indiai nővérenek „fejedelmi” az élete. Valjon igaz-e? Valjon nem csak egy kétségbeesett szív gyöngéd megnyugtatója ez, nehogy a testvér megtudja a valót, a mitől már „megrepedne a szíve szegénynek.” Akármint van is, annyi bizonyos, hogy az itthon maradt nővér nem eszerélné el házas boldogságot az indiai szíven „fejedelmi” állapotával. Ez az jól van így. Ha meg fogja tudni az ott, a lóbusz-virágok hazájában, talán könnyebben fog neki esni a hontalanság.

— Gerzon János kávéházában holnap zenestély leend.

— Wagner concert. A f. hó 16-án tartandó Wagner concertben közreműködő művészeket közelebbről ösmertetni óhajtnak s közöljük e célra külföldi lapokban róluk megjelent kritikákat: Ha utelid Mathild k. a. a stuttgarter kir. opera primadonnájáról írják a stuttgarter lapok: Hauser Mathild k. asszonyban oly énekesnőt bírnak, ki terjedelmes és kitűnően iskolázott hanggal classikus felfogás kifejezett izléssel egyesít és ezért a közönség őt mindig szívesen látott ösmérőként üdvözlő és kedveli. Ma Gounod „Faust”-jában mint Margareta egészen megfelelt azon legmagasabb igényeknek, melyeket ezen tipikussá vált alakhoz a színpadon kötni lehet, különösen a 3-ik felvonásban annak a gyönyörű G. dur motívumnak hatásos fokozatánál Hauser k. a. elérte az ideálnak legmagasabb fokát, melyért sokszoros kihívásban is részesült. A rigai újság írja: Hauser k. a. Wagner „Lohengrin”-jában elsőként felemelkedett a kellelemmel és bájjal énekelte. Már többször volt alkalmunk a k. a. nemes és művészi kiképzett hangját dicsérni, de tegnap ő saját magát felülmúlta. Ő szerepét elejétől végig művészi alkotta, soha nem túlzott s egyáltalában oly átgondolt, átértézt és kidomborított alakítást mutatott be, hogy nem késhetünk neki ahoz legjobb szerencsekívánatainkat kifejezni. A „Beobachter” azt írja róla: Hauser k. a. mint Elsa bennünket ismét elragadott gyönyörű, bájos, valódi soprán hangjával és szívhez szóló benső előadásával.

— Az iparos ifjusági öntépző és betegsegélyző egylet évi rendes közgyűlését febr. 12-dikén d. u. 3 órákor tartja saját helyiségében.

Gazdátlan szánfogat. A h. szoboszlói rendőrkapitány értesítette a helybeli rendőrséget, hogy jan. 30-dikán este 3 órákor szán futott be H. Szoboszlóra a nélkül, hogy valaki ült volna rajta. A szán után szabadon egy negyedik ló is futott. Minthogy a gazdátlan lovak Debreczen felől mentek, hihetőleg debreczeni emberéi lehetnek.

— Nyilvános köszönet. A soproni kereskedelmi és iparkamara a debreczeni iparos ifjuság ház alapja javára 50 az az ötven forintot volt kegyes adományozni. Nem mulaszthatjuk el a kamara ezen nemes tettét ezúton is a leghálásabb köszönettel nyilvánosságra hozni. Debreczen 1888 febr. 4. Huber József elnök; Szedlák József pénztárnok.

— Felülfizetések: Az „Iparos kör” jan. 29-ki táncvizigalma alkalmával felülfizettek: Hegyi Mihályné öng. 2 frt. Guthán János 1 frt. Zieherman Herman 1 frt. Progh Hugó 1 frt. Hapel Lajos 1 frt. Madarász Gézáné 1 frt. Szepessy Gusztáv 5 frt. Novák Imre 1 frt. Riesz Henrik 1 frt. Korol Ferenc 50 kr. Szikszay Lajos 3 frt. Kulcsár Antal 1 frt. Kis László 50 kr. Enderle 50 kr. Czabán Dániel 1 frt. Vársári István 1 frt. Serli Ede 3 frt. Sesztina Lajos 4 frt. Szedlák József 3 frt. Dóczy Gedeon 3 frt. Kovács Sándor t. f. 5 frt. Dr. Kocsár Gábor 1 frt. Márk Endre 5 frt. Dézsi Lajos 1 frt. Hannel Sámuel 1 frt. Bánóczy Lajos 1 frt. Dr. Szántó Sámuel 1 frt. Mácsay Sándor 1 frt. Szilágyi Lajos 1 frt. Borsányi Viktor 2 frt. N. N. 1 frt. Dr. Király Ferenc 3 frt. Gr. Dégenfeld József 2 frt. Fehér Sándor 1 frt. Nagy Péter aszt. 2 frt. Lajos István 1 frt. Bisothka Gábor 2 frt. Lökösdy Ferenc 2 frt. N. N. 1 frt. Jóna Dániel 2 frt. Szikszay József 3 frt. Stiber János 2 frt. Lőrincák László 1 frt. Megyessy Gábor 1 frt. Gorovny Miksa 1 frt. Fehér Herman 5 frt. Huber József 1 frt. Vadon Sándor 1 frt. Szölössy György 1 frt. Malatinszky Ferenc 2 frt. Mely kegyes adományokért szívélyes köszönetünket nyilvánítnak, — az „Iparos kör” nevében: Lőrincák László bálelnök. Huber József pénztárnok, Erdélyi István ellenőr.

— Az iparos ifjusági egylet táncvizigalma holnap tartatik a Koronában, Midőn erre a n. é. közönség figyelmét ismételtén felhívjuk, nem mulaszthatjuk el egyuttal felemlíteni, hogy e jótékonsági és művelődési egylet, mely már 15 év óta oly szép eredménytel működik városunkban, méltán megérdemli a legnagyobb támogatást.

* Nem lesz villamos világításunk. A város jog és pénzügyi bizottsága ilyen értelmű véleményezést hozott tegnapi ülésében a Dr. Balkányi Miklós kérvényére, melyben az engedélyt kér a városól, hogy a villamos világítást behozhassa Debreczenbe, egyelőre a városi színháznál és a N. Czegléd-utczán. A szakbizottság véleményének legfőbb érve az, hogy a városnak az augsburgi légszuszátársulattal

a gázvilágításra nézve kötött s még 12 évre terjedő szerződése olyan, — hogy annál fogva a város saját tetemes vesztesége nélkül a villamos világítást ez időszert nem engedélyezheti az ajánló vállalkozónak; a hivatott szerződés szerint csak az esetben volna új világítási anyag és mód behozható, ha az olcsóbb és czélszerűbb gázvilágításnál. De ez esetben is elsőségi illeti a társulatot; s az olcsóság és czélszerűség felett választott bíróság van hivatva dönteni. A villamos világítás főképe pedig olcsóság jóság, és czélszerűség tekintetében mindezeidig nincsen kétségtelenül beigazolva. A folyamodó kérvényét a bizottság már csak azért is elvetendőnek véleményezi, mert arra a 12 évre, a mennyire a légszuszátársulattal kötött szerződés még szól, magának kizárólagos jogot kér az előmunkálatokra.

— Több, talált aprókules, és egy behajtható kapukules az I. kir. kapitányságnál letéteztet, tulajdonosa ugyanott kellő igazolás mellett átveheti.

— Adakozás a népkönyha javára. Berger Andor 2 frt. öz. Falk Antalné 2 frt. Fisch Lajos, a magyar francia bizt. társaság igazgatója Budapestről 5 frt. Erdélyi Adolfiné 10 kg. borsó, 6 kg. liszt, 5 kg. só, 5 kg. gerstli, 4 kg. dara, Baum Endre 1 frt. Lengyel Ignáczné 1 frt.

USARNOM.

Petőfi halála.

Petőfi halála körül olyan és annyiféle rege képződött, hogy a közönség méltó gyanuval fogad már mindent, a mi erről újabban felmerül. Mindazáltal nem tartjuk érdektelennek közölni egyet mást az „Erdélyi Híradó” után abból a főljegyzésből, a mit Vajna Sándor tett, a ki Petőfi halálának egy tanujától hallott olyan dolgokat, melyek valósággal megdöbbentően teszik az olvasóra az igazság benyomását.

Vajna Köhalomba érkezett a segesvári esata napja után, a mikor Szkurka nevű huszárral találkozott, ki elbeszélte a segesvári esata lefolyását s azt mondta, látta, hogy elesett Petőfi is. Vajna kérdésre aztán elmondta a következőket:

— Esküszöm uram az öreg Istenre, hogy mind a két szememmel láttam, mikor levágták. Mikor már menekvés nem volt és sok katonaság s pajtasaim is elesetek, lovam pedig nagy sebet kapott és vérezett, féltem, hogy a lovam összeesik. Menekültem tehát, de nem arra, a merre a magyarok voltak és a merre a tábor menekült. Arra nem is lehetett, hanem a hogy erre felé sebesen jövekk az uton, utólerem Petőfit, az ajjutánst, a ki egyedül, gyalog, hajadonfövel sebesen haladott az uton erre felé. Még utól sem értem, s már megismertem Petőfit, ki menetközben mindvált nézett visszafelé.

A hogy utólerem, sliszuloltam melléje és hátulról a tarkójánál benyulva megragadtam a ruháját. Petőfi pedig balkézével a kengyelcsizart fogta meg. Uram haladjunk, mert üznek, jönnek utánunk! Sebes vágatva vagy két puskalövést haladtunk. Egy egy ölnél is nagyobbakat lépett, mert birta meg a ló, de négy lovas muszka hátulról mind közelebb közelebb jött utánunk s már anyanyira közel voltak, hogy rajtuk túl a pisztolygolyó a farkast is elejthette volna.

Petőfi visszatekintve kiáltja: Allj meg! s abban a perczen elereszti a kengyelcsizart „Boessás! — kiáltja mérgesen — engem az Isten sem ment meg!” ... Ezzel kirántja magát a kezemből s balfelé az ut mellett a hegynek ment a kukoriczába. De alig tetetett 25 vagy 30 lépést felfelé a kukoriczába, az elől érkezett két muszka lovas utána ugratott s láttam a mint a réznyelű karddal az egyik kettőt vágott a fejére. A második vágásra esett le a földre s még egy vágást tett rá. A kukoriczában valamivel feljebb még lehetnek menekültek, mert láttam, hogy ismét vágják, sőt később még lövést is hallottam.

Kérdeztem, hogy: hát szegény adjutáns Petőfi akkor abban a perczen, mikor a muszka beérte a kukoriczában mit csinált? Nem védelmezte magát kardjával? — Kardjával? Nem volt annál uram, kard — felelte Szkurka. Nem volt annál semminemű fegyver még csak egy szalmaszál se. A muszka nem is érte be egészen, már Petőfi megállott s fejét a muszka felé fordítva várta, — mert nagyon elehetett fáradva — míg a muszka beérte. Az első ütésre nem esett le, csak másodikra.

Nekem nem tetszett valószínűnek, írja Vajna, hogy Petőfinél kard ne lett volna, pedig úgy volt, a hogy Szkurka mondotta. Később kétségbevonhatatlanul constatálták, hogy Petőfi az ütközet alatt ezívil és nem katona ruhát viselt.

Ez már történelmi tényre vált valóssá. Milyen könnyű lett volna nekem Szkurkától felvilágosítást kapni az iránt, hogy Petőfi miként volt öltözve? De arra egyáltalában nem gondoltam; sőt egyáltalában eszembe se jutott, hogy Petőfi — kit Szkurka folytonosan ajjutáns Petőfinek nevezett — nem fegyveresen és nem katona ruhában vett volna részt, — de hogy az ütközet folyamata alatt nem katona ruhában vett volna részt az ütközetben, vagy ha nem vett is részt de hogy az ütközet folyamata alatt nem katona ruhát viselt volna.

Szkurkának ez irányban tett nyilatkozata akkor kétségbe vonta előttem állításá

valódiságát, pedig minden úgy volt, a hogy Szkurka mondotta. Ha Petőfinél kard lett volna — miután Szkurka jobb kézzel ragadta meg őt, ő pedig balkézével fogta a Szkurka kengyelcsizart — a kardnak Petőfi és a ló között kellett volna lógnia, a mi úgy Petőfit, mint a lovat egyaránt gátolta volna a szabadlutasban.

Kérdeztem, hogy az a kukoricás, a hol a muszka Petőfit beérte, a esata színhelyétől messze volt-e vagy nem?

Szkurka azt felelte, hogy: bizony messze volt, lehetett egy öreg ágyu lövésznyire. Ott mindjárt kanyarulat volt a hol a másik két muszka, kik nem mentek be a kukoriczába, előmbe akartak kerülni. Az egyik be is ért, de a sódarjába vágtam. A másik nem jött közelebb. Messziről láttam, hogy még több lovasok is jöttek jobbra-balra elszéledve, de engem nem üttek s nem is értek volna el.

Pajtasai nézték a Szkurka kardját. Veres volt; élén pedig több csorba volt úgyve. Pisztolyai meg voltak ugyan töltve, de látszott rajtuk, hogy aznap lövés tetetett velük. A Szkurka nyilatkozata szerint ő pisztolyait kilötte, mihezly atakba mentek s az egyik fogott is. Azután többet nem lehetett, mert nem volt ideje tölni s csak este felé töltötte meg őket újból.

De ama körülmény, hogy Szkurka lován tisztán látszott a dzsidaszurás, ugyszintén az is, hogy a muszka lovasok rendszeren hosszúlövű dzsidával voltak ellátva s ennek dacára Szkurka határozott nyilatkozata szerint a muszka lovas réznyelű karddal vágta meg a Petőfi fejét: némi aggályokat ébresztett bennem.

Ez iránti kérdésemre Szkurka azt felelte: Igaz uram, lovamot megszurták, még pedig jókor megszurták szegényt. Az is igaz, hogy a muszka lovasoknak dzsidájuk van, de kardja is van mindegyiknek. Hanem annak a két muszknak, a ki Petőfi után ment a kukoriczába, egyiknek sem volt dzsidája, még a más két hátulsónak se volt, csak kivont karddal jöttek. Tán kiütötték a esatában a dzsidát. En is ütöttem ki kettőnek is úgy, hogy még zugott fenn a pika s a mig kardot ránthattott volna, már nem volt az övé a keze.

Igy végezte Szkurka a Petőfi halálára vonatkozó nyilatkozatát.

S z i n h á z.

Müsor a jövő hétre. Következéleg állatott össze: Vasárnap: N e b á n t s v i r á g Bérlet szünetben. Hétfő: N e v i g y a k i s é r t e t b e. Népszínmű, először. Kedden: M á r v á n y h ő l g y e k. B é s i R ó z s a j u t a m á r a. Bérlet szünetben. Szerdán: C h a m i l l a c v a g y O d e t t e. Csütörtökön: S z e r e l e m v a d r ó z s á i. R ó n a s z é k i G u s z t á v j u t a l o m j á t é k á u l. Bérlet szünetben. Pénteken: M á r k é s ő. P a j k o s d i á k o k. Szombat: H í t v e s, K a r c z a g V i l m o s t ó l E l ő s z ö r. Vasárnap: N e v i g y a k i s é r t e t b e. E másor azonban a napokban gyakorivá lett hirteleni betegedések miatt változás alá eshetik.

A „Hitves” sikere a nemzeti színházban. Mint lapunkat Budapestről küldött táviratban étesítik, Karczag Vilmosnak, lapunk főmunkatársának új 3 felvonásos színműve, a „Hitves” tegnap este szép sikerrel került színpadra, telt ház előtt, mely sokat taposolt a darabnak. Szerzőt minden fölönös után többször hívták lámpák elé, s a darab végén is meg kelle jelennie.

A hatást ugyan esőkkentette az a meglepő körülmény, hogy s színház előcsarnokában előadás közben a hivatalos lap rendkívüli számát osztogatták ingyen: A közönség izgatott lett erre a háborús hírek keringtek körében. A darab ennek dacára képes volt lekütni a figyelmet. A lapok magas álláspontja helyezkedve erős bonozoló kritikát írnak a Hitvesről; de a szép sikert is konsatallják.

K e z e j a b b.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.

A h á b o r u.

Véd és dacz szövetség Oroszország ellen.

Tegnap este, mint a villám csapás járta be az egész fővárost egy hír, mely nagyon megingatja az optimisták hitét, kik még elkerülhetőnek remélik a háborút. Az esemény, mely a már-már megnyugvó kedélyeket a legnagyobb izgalomba hozta, a kormány hivatalos lapjának tegnap este váratlanul megjelent külön kiadása volt, ilyen külön rendkívüli kiadásban jelentek meg ugyanegy időben a bécsi és berlini hivatalos lapok, melyek közlik az osztrák-magyar-német szövetségi szerződést, mely Oroszország ellen még 1879-ben kötöttet, de azóta titokban tartatott.

Ide vonatkozó táviratunk következőleg hangzik:

BUDAPEST. Febr. 4. (Érk. d. e. 10 órákor.) A főváros rendkívüli izgatott. Tegnap este mint villám jelent meg 8 órá tájban a hivatalos lap rendkívüli kiadása, egy időben Bécsben, Berlinben, közölvén

az osztrák-magyar-német szövetségi szerződést, mely Oroszország ellen 1879-ben kötöttet. Az esti lapok második kiadást rendeztek, s némelyek hadüzenetnek, ultimátumnak mondják e közlést. Oroszország hadikészületeivel szemben kellett nyilvánosságra jutni e nagy jelentőségű eseménynek. A hivatalos lap bevezető soraiban megjegyzi, hogy azért kellett közölni ezt mert véget akarnak vetni ama kétségeknek, melyeket a frigy tisztán védelmi, békés szándéka ellen különböző oldalakon táplálnak. A szerződés három cikkből áll. Első meg szabja, hogy ha a két birodalom közül valamelyiket Oroszország megtámadná, szerződő felek kötelesek egymást birodalmaik összes hadi erejével támogatni s békét csak közösen közmegegyezéssel köthetnek.

Második pont meg szabja, hogy azon esetben, ha más hatalom támadná meg egyik szerződő fél, úgy a másik szerződő fél legalább is jóakaratu semlegességre köteles szerződő társával szemben.

Az azonban ha ez esetben Oroszországtámadólag lépne fel, vagy a támadó hatalmat bármiképp is támogatná, a szerződés első cikkében a kölcsönös segélyezésről foglaltak azonnal hatályba lépnek.

Harmadik pont meg szabja, hogy e szerződés titokban tartandó, s egy másik hatalommal csak mind a két fél beleegyezésével közölhető. Az esetben, ha (az azóta elhunyt) II. Sándor császár részéről az orosz hadi készülődések fenyegetőkké válnának, — úgy bizalmasan értesítendő, hogy az egyikőjük ellen intézett támadást mindkettőjük elien intézetnek tekintik.

A szerződés nek gr. Andrassy Gyula és Reuss herczeg irták alá neveiket.

Budapest (a Debr. Ell. eredeti távirata. Érkezett d. e. 11 órákor.) A hivatalos lap tegnap esti rendkívüli kiadása úgy az egész várost, mint a börtzet nagy izgatottságban tartja Általános nyugtalan árfolyamok hullámanak. Mindenki újabb — s újabb hírekhez szeretne jutni, s a börze-palota valóságos ostrom alatt áll.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Farbig, schwarz und weisz Seiden-Moirée von 95 kr. bis fl. 7 60 per Meter (antique und français) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrick-Depot G. Henneberg (k. k. Hoflieferant) Zürich. Muster ungehend. Briefe 10 kr. Porto.

Előrehaladt idény miatt női ruhakelméket leszállított áron dus választékban ajánl Kunz József és Társa C Z É G. Kis-templom bazár.

Mindenemű száj- és fogbajokat kezel, valamint odvas fogakat és fogtöveket (fájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el, fogakat töm és műfog betéteket eszközöl Dr. TIHANYI SÁMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig).

TURAI FARKAS.

Felkérőnek mindazon ház és földtulajdonosok, kiknek házak vagy földjök eladó, vagy haszonbérbe kiadó azokat az intézetben előjegyezteni sziveskedjenek. A közvetítés a legmérsékeltebb díjak mellett eszközöltetik.

Egy közellévő vendéglő, — vasuti állomás — kiadó; mely áll:
1. Nagy tánczerem,
2. Színpadi helyiség,
3. Egy kávéház helyiség,
4. Három vendégszoba,
5. Fedett kuglizóball-sal.

7 1/2 nyilas ondódi föld eladó.
3 hold 1066 ööl újföld eladó.

Egy ház eladó:
7 hold ondódi földdel,
5 hold új földdel,
1 1/2 nyilas szőlővel.

Két szoba istállóval együtt kiadó.
Hat hold majorsági föld igen szép épületekkel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a Turay-féle intézetben.

Egy jókarban lévő varógép eladó.

Házhoz járva, a legfinomabb mosást, vasalást vállal, — Borbély Juliska domb-utca 114. sz. u.

Közel a piacához egy bolthelyiség kiadó.

Egy zongora eladó.

Egy pékhelyiség kiadó.

Több vendéglő és kávéház helyiség kiadó vagy eladó.

Tőczös kerbe 9 nyilas szőlő eladó.

Kereskedő segédek, kertészek és gazdasági hivatalnokok elhelyeztetnek.

Keresztetik egy jó bizonyítványokkal ellátott — családtalan, újszerezvény gazdatiszt.

Több háztulái földek tanyával eladók.
Az Ebesen 7 nyilas I-ső oszt. szántó föld 3-6 évre kiadó.

E l a d ó Érmelleki jó borok 50 literen felül. Domb utca 98 sz. a Balogh Lajosnál.

7 hold újföld közel a városhoz kiadó.

Bármiféle részvények vétetnek és eladnakak.

Ilyenemű apró hirdetések 25-50 kr-ért nagyobbak pedig aránylag a legolcsóbb díjak mellett felvétnék TURAY FARKAS közvetítő és tudakozó intézetében, Miklós-utca sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott cseledek megtekinthetők.

Viszsgáljatok meg mindent s a legjobbát válasszátok.

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványával kinttatott készítmények.

Dr. Miller mohnóvénynedve, meglepő hatású köhögés, rekedtség, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümönél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásaánál. Tegelyben gyermekek és felnőttek számára. Egy tegely ára 50 kr.

Dr. Miller göres elleni övöbalszama. Ezen balmam cse szerű és ajánlatos gyomor-fájás és gyomorgöres, gyomorhurut, gyomor dagaszt, hányás, hasmenés, fölfuadás eseteiben, kólikák fájalmaknál az eredmény csaknem rögtön. Tovább minden hosszadalmas és kimerítő betegség után, amennyiben az emésztést nagyban előmozdítja. Ezen kitűnő szernek különösen faluhelyen egyetlen háztartásban sem kellene hiányoznia. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é.

Debreczenben kapható a „Megváltó”-hoz czimzett gyógyszerárban és Stenczinger K. fűszerkereskedésében.

Eladó birtok.

Abauj-Torna megyében a Hidas-németi vasuti állomáshoz 2 óra, a kassai vasuti állomáshoz 2 1/2 óra járásnyira fekvő 1170 osztályozott szántóföld, rét, kaszáló, és fenn álló tölgy erdőből álló birtok a legjobb karban lévő, minden szükséges gazdasági épületekkel, 5 szobából álló uri lakházzal, 400 forint regalé joggal együtt szabadkézből eladó. Tudakozódhatni és bővebb felvilágosítást lehet nyerni Urbányi Ferencnél szent-anna utcán 2311. számú háznál.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főis. ajánlat

86.
1888

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. városának folyó évi márczius havi rendes közgyűlésén a nyugdíjazás folytán üresedésbe jött gyámpénztárnoki állás fog a legközelebbi általános tisztújításig terjedő időtartamra választás útján betölteni, mely állás évi kilencszáz (900) frt fizetésből álló javadalmazással van összekötve.

Az ezen állásra megválasztandó köteleztetik évi fizetése kétszeresének megfelelő szabályszerű övadék letételére.

Az ezen hivatali állásra pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felkészült pályázati kérvényeiket hozzám, —

mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi mártius 3 (harmadik)-ik napjának esti 6 órájáig annyival inkább benyújtás, mert később érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Kelt Debreczenben 1888 évi január hó 25-én.

Gróf Degenfeld József.

Kiadó emeleti lakás.

Áll: 3 utca, 3 udvari szoba, konyha, kamara, cselédszoba, pincze, pad, használatából f. évi 1-ső májustól több évre.

Értekezhetni a czepléd-utcai gyógytárban.

Hivatalos helyiségnek is különösen alkalmas.

Ha kivátnatik, istálló és kocsiszín is kiadható.

PSERHOFER J. gyógyszerháza

„zum goldenen Reichsapfel“ cég alatt Bécsben, Singerstrasse 15. sz.

Vértisztító labdacsook. — ezúttal egyetemes piuláknak nevezetve, ez elnevezését tökéletesen kiérdemelték, mert mondhatni nem létezik olyan betegség, melyben hatásukat már ezerszer be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, hol már sok másféle gyógyszer használatul lett alkalmazva, a labdacsook által számtalanszor rövid idő alatt tökéletes gyógyulás lett elérve. Egy doboz 15 labdacsoval 21 kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. Bérmentesen utánvéttel való küldés mellett 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett ára bérmentesen megküldéssel: 1 tekercs labdacso 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik. — Számtalan levél érkezett már, melyekben a piulák fogyasztói a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségek után visszanyert egészségükért hála mondának. Mindenki aki csak egyszer használta a piulákat, azokat tovább ajánlja.

A sok hálynyilatkozatok közül nehányat ide iktatunk.
Leongang, 1883. május 15.
Mélyen tisztelt uram! Az ön labdacsoi valóban csodálatosak; ezek nem olyanok mint sok más hasonló magasztalt szer, hanem ezek valóban csaknem minden ellen használják. A husvétko megrendelt labdacsokat nagybörzést barátaim, ismerőseim között szótartam szét, mineműkinél segítettek, még az elöbrehaladt agykornak és mindenkéül bajok a betegségekben szenvedőknél is, ha mindjárt nem is teljes egészségüket, de mindenesetre tetemes javulást nyertek általuk, s annak használatát folytatni is óhajtják. Ennek fogva felkérem önt, sziveskedjék részemre ismét öt tekercsessel küldeni. Fogadjá úgy saját, mint mindyájuknak, kik már szerencsések voltak egészségüket az ön labdacsoi által ismét visszanyerhetni, legforróbb hála köszönetét. Deutinger Márton

Béga-Szt. György, 1882. febr. 16.
Igen tisztelt uram! Nem fejezhetem eléggé ki hálaomat az ön labdacsoiért, mert nóm, ki már több év óta miszerében szenvedett, ebből isten után csak az ön vértisztító labdacsoi által gyógyult ki, s bárha időközben még mindig kell is neki nehányat bevennie, egészsége mindazáltal most már mégis annyira helyre van állítva, hogy egész ifjúkori buzgalommal végezheti minden teendőit. Kérném sziveskedjék jelen köszönetnyilvánításomat, valamennyi szenvedő javára felhasználni, egyszerűen felkérem, sziveskedjék részemre újból 2 tekercs labdacso és 2 darab kínai szappant küldeni. — Kiváló mel tisztelettel alázatos szolgálja Novák Alajos fő-kertész.

Fagy-balszam. Psershofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve, mindennemű fagy-bajok és idült sebek stb ellen, 1 tegely 40, bérmentesen küldve 65 kr.
Golyva-balszam, a legmegbízhatóbb szer a golyvánál, 1 üveggel 40 kr., bérmentesen küldve 65 krajczár.

Élet-Essencia (prágai cseppek.) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üveggel 20 kr.

Keskeny levelű utifü nedv általános ismeretes kitűnő házi szer a hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb ellen. 1 palack ára 50 kr., 2 palackal bérmentesen küldéssel 1 frt 50 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, legjobb szer minden köszvényet és csuszos baj, nevezetesen hátgerinzbaj, tagszagatás ischiás, fülzaggatás stb. ellen 1 frt 20 krajczár.

Alpesi növény liqueur Bernhard Ottm. W.-től Lindában. Mindennemű gyomorbaj ellen Egy palack ára 2 frt 60 kr., egy fél palack 1 frt 40 kr.

Az itt felsorolt gyógyszereken kívül minden, és külföldi gyógyszerészeti különlegességek kaphatók, s ami netán készle ben nem volna, kívátnára pontosan s a legolcsóbban megszereltetik.

Postai küldetések az összegnek előrelvő beküldésére vagy utánvéttel lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Az összegnek előleges beküldésénél (legjobb postautalvánnyal) a postabér jelentékenyen olcsóbb mint utánvéttel.

Minden magyar háztartásban divattá vált már a

LENCKE

szívó

használatát nemcsak azért, mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és az alkáli részek kifogástalan minősége tekintetében föltűnő a kereskedelmünkben előforduló összes kávéfajtákat.

LENCKE-kávé kapható minden fűszer és esemégek kereskedésben, s a hol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar gyártmányt.

Minták kívátnára ingyen és bérmentve.

DEBRECZENEN a gyár képviselője: MÜNCH GUSZTAV ur.

Színházi látcsövek!

FISCHER JAKAB

látcsöves Debreczenben

ajánlja nagy választékú

Színházi látcsöveit

gyöngyház, elefántcsont és bőrfogalványban a legkitűnőbb szintelenített üvegekkel.

MEZEI és TENGHERÉSZI látcsöveket úgy színházba mint mezőre használható.

UJ! UJ!

Diaphragma szemüvegeket és orresiptetőket melyek a leghíresebb szemtanárok által elismerést nyertek.

Ezen szemüvegeknek azon előnyök van — minden más szemüvegtől megkülönböztetve — hogy a háborgató oldali sugaraktól egészen fel vannak mentve, mi által a szemek a legnagyobb látást nyerik.

Aneroid légsúlymérők (Időjelző) szobai, fürdő és orvosi test hőmérők (maxima) valamint minden a látcsövesi cikkbé vágó tárgyak a legjobb minőségben kaphatók.